

Jan van der Croon

Jan van der Croon is rond 1600 in Weert geboren, sterft te Praag op 6 november 1665 en is begraven in de Praagse Sint-Thomaskerk.¹ Hij begint zijn militaire carrière in 1624, als hij bij de belegering van Breda in dienst treedt van de Spaanse generaal Ambrosio Spinola. Daarna vertrekt de jonge Van der Croon als pikener onder *generalissimo* Wallenstein naar Hongarije. In 1630 is Van der Croon betrokken bij de verovering van Mantua. Na de alom bekende moord op Albrecht von Wallenstein dient Van der Croon nog onder de generaals Johann Aldringen, Ottavio Piccolomini en Matthias Gallas. Deze veldheren hebben allen naam gemaakt in de Dertigjarige Oorlog. In 1640 wordt hij kolonel en eigenaar van een regiment dragonders. Dit moet een groot persoonlijk succes voor Jan van der Croon geweest zijn, omdat hij nu behoorde tot de zeer kleine

groep militaire ondernemers, die niet van adellijke maar van burgerlijke afkomst was. Van der Croon neemt in Duitsland actief deel aan een aantal veldslagen, met name die van Lützen (1632), Nördlingen (1634) en Breitenfeld (1642). Hij trekt zich uit actieve velddienst terug na verwondingen, die hij in 1644 opliep. Vervolgens gaat Van der Croon zich toeleggen op verbetering van de Boheemse verdedigingswerken. Hij wordt in 1645 benoemd tot militair commandant van Pilsen, in 1650 van Eger, thans Cheb, en in 1652 van Praag. Enkele maanden voor zijn dood bereikt hij zijn hoogste rang en wordt veldmaarschalk-luitenant, vergelijkbaar met de huidige rang van generaal-majoor.

Jan van der Croon werd tijdens zijn leven door militaire en Boheemse tijdgenoten aangeduid met de naam La Corona. Hijzelf noemt zich

tot zijn adelsverheffing in 1650 Jan de la Croon. Misschien had hij als gevolg van de toen heersende mode zijn naam gedeeltelijk veritaliaanst. In 1643 komt hij in de Weerter doopregisters onder de naam Jan in de Croone als getuige voor. De naam Croon is afgeleid van het huis en herberg 'De Croon' gelegen in de Molenstraat te Weert. Jan's familie, Cool of Coolen genaamd, had dat pand in eigendom. Bij zijn verheffing in de adelstand kreeg hij de naam Johann Freiherr von der Cron. De negentiende-eeuwse Nederlandse vertaling luidt Jan van der Croon. Deze naam is sedertdien algemeen geaccepteerd. De beide huwelijken van Jan van der Croon bleven kinderloos. Zijn bezittingen kwamen uiteindelijk terecht bij Francisca Blandina barones von der Cron. Zij was het enige kind van zijn broer Frans. Jan heeft in 1662 zijn broer, die toen zeven jaar in keizerlijke militaire dienst was, als zoon geadopteerd. In zijn Boheemse heerlijkheid Sahorschan, thans Zahořany, stichtte Jan van der Croon de Drievuldigheidskerk, die in 1657 gereed kwam. Dit artikel zal alleen ingaan op zijn verwisseling met Jan van Werth en op de legendes rondom zijn afkomst, jeugd, liefde en op zijn zogenaamde onderkoning-schap.

De verwisseling

Lange tijd werd Jan van der Croon in onze streken aangezien voor de roemruchte ruitergeneraal Jan van Weert of eigenlijk Jan van Werth. Het is aan Jos Habets te danken dat daar in 1862 een eind aan kwam. Aanvankelijk was ook hij slachtoffer van de verwarring. Dit blijkt uit een door hem onder pseudoniem geschreven gedicht over een bezoek dat 'Jan van Weert', door Habets tevens 'Jan van Croon' genoemd, in 1636 aan Weert zou hebben gebracht.² Vanwege een aantal tegenstrijdigheden in de levensloop van deze 'Jan van Weert', veranderde hij van mening. De latere rijksarchivaris van Limburg komt niet alleen de eer toe het misverstand voor eens en voor altijd uit de weg te hebben geruimd; hij werd door het schrijven van het boekje over het leven van Jan van der Croon tevens zijn belangrijkste biograaf. In een gecombineerde uitgave³ bracht Habets twee biografieën samen, die tot dan verward waren: Jan van Werth en Jan van der Croon. Habets ontnam Weert de historische figuur Jan van Werth, maar gaf Jan van der Croon daarvoor terug. Habets sloot overigens niet uit dat de geboorteplaats van Jan van Werth Weert zou kunnen zijn. Ook bleef hij Jan van Werth Jan van Weert noemen, wat de duidelijkheid niet ten goede is gekomen.

In Bohemen, thans onderdeel van Tsjechië, is nimmer sprake geweest van enige verwarring.

Werth sterft daar in 1652; dertien jaar eerder dan Van der Croon. Jan van Werth werd geboren en groeide op in Büttgen bij Neuss.⁴ Zijn familienaam en de naam waaronder hij bekend werd is altijd Werth geweest en nooit Weert.

In onze omgeving verwierf Jan van Werth bekendheid door zijn optreden in het land van Luik, vooral vanwege zijn bestorming van Tongeren in het jaar 1636. In de loop van de tijd verschenen er naast gravures ook enkele publicaties over hem. Over Jan van der Croon is tot 1862 geen literatuur verschenen en van enig roemrijk optreden in onze streken was ook geen sprake. Zelfs sterfdatum en begraafplaats van deze man van aanzien waren hier toen onbekend. Familie was er in Weert al lang niet meer te vinden; deze woonde daar op het einde van de zestiende en in de zeventiende eeuw. Jan van der Croon was in vergetelheid geraakt, ofschoon er in Weert zeer tastbare herinneringen aan hem bewaard zijn gebleven. Zo is er met name de imposante omheining om het doopvont in de Sint-Martinuskerk uit 1662 en een altaar, gewijd aan de H. Maria en de H. Franciscus in de voormalige Minderbroederskerk uit 1647. Beide kunstwerken zijn gesierd met zijn naam. De eerste met het opschrift 'Joës liber baro de Corona'; de tweede eerst met 'Joës de la Croon', later gewijzigd in 'Joës vrijheer van de Croon'. Geen Weertenaar kan daar omheen. Dan is er nog zijn geschilderd portret dat volgens de legende door Jan van der Croon vanuit Bohemen overgezonden werd. Het stamt echter uit 1702 en is van de hand van J. Peeters, een Antwerpse schilder. Het schilderij bevond zich tot 1797 in

Drievuldigheidskerk in Zahořany bij Litoměřice, gesticht door Jan van der Croon. (uit: Bohemia Sacra, Düsseldorf 1974)

het Weerter klooster van de penitenten-recollektinen en is vanaf 1835 in particulier bezit.⁵ Dit doek werd waarschijnlijk in opdracht van het klooster gemaakt als waardering voor Van der Croon's forse financiële gift. Op dit schilderij is dezelfde tekst te vinden als op het doopvonthek, althans voorzover het Van der Croon betreft.

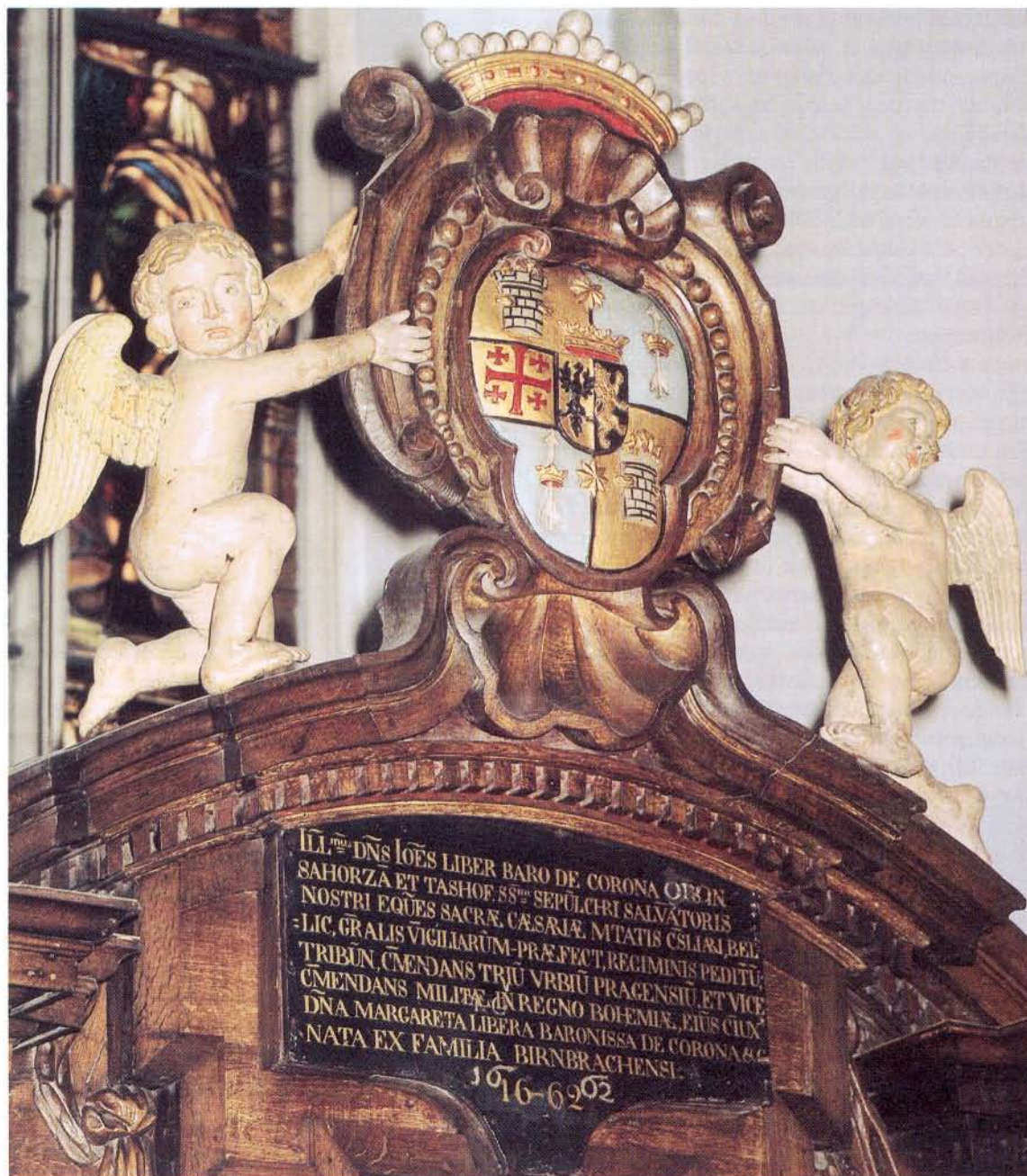
Alle schenkingen die Jan van der Croon tijdens zijn leven of bij testament aan Weerter instellingen of personen gaf, werden in Weert onder de naam Croon of in varianten daarvan opgetekend. Er bestond in de zeventiende eeuw nog geen misverstand over de persoon. De verwarring is halverwege de achttiende eeuw gezaaid. Honderd jaar na Van der Croon's dood, zo rond 1760, wordt hij in een tweetal historisch-geografische beschrijvingen onder de naam Jan van Weert gepresenteerd. De naam van Jan de la Croon of Von der Cron zal in de Zuidelijke Nederlanden geen herkenning oproepen; dit in tegenstelling tot die van Jan van Werth. Tot deze verwarring heeft zeker bijgedragen dat al eerder in diverse werken,

bijvoorbeeld één uit Brussel van 1713 en één uit Leipzig van 1716, staat dat Jan van Werth in Weert ter wereld kwam.⁶ Een misverstand is dan snel geboren. Niets is dan eenvoudiger om de 'nationaal' onbekende - maar voor Weert belangrijke - Jan van der Croon te verwarren met de alom bekende Jan van Werth. Daarbij komt dat ze beiden vochten in de Dertigjarige Oorlog. Beiden hadden soortgelijke rangen doorlopen en ze werden alle twee in de adelstand verheven. Tenslotte waren ze in het verre Bohemen terechtgekomen. Zij bezaten er heerlijkheden, stierven in Bohemen en werden daar begraven. Maar een ding hadden ze duidelijk niet gemeen: hun familienaam.

Hoewel Habets in 1862 een eind maakte aan de persoonsverwisseling, neemt dit niet weg, dat er nog in 1902 in Weert een gymnastiekvereniging opgericht werd onder de naam 'Jan van Weert'. En in 1911 kwam in de huidige Stationsstraat een hotel-restaurant annex concertzaal tot stand, waarvan de vervallen voorgevel nog steeds het opschrift draagt van 'Hotel Jan van Weert'.⁷ Habets had namelijk

Doopvonthek uit 1662 in de Weerter Sint-Martinuskerk, geschenken door Jan van der Croon. (foto: C. Damhuis)

een achterdeurtje opengelaten. Hij wilde niet tornen aan de onjuiste aanduiding 'Jan van Weert' als eretitel voor Jan van der Croon. De Weertenaren beschouwden namelijk Jan van der Croon als hún Jan van Weert.⁸ Met andere woorden, zowel hotel als gymnastiekvereniging zijn in feite vernoemd naar Jan van der Croon. Dat een dergelijke kunstgreep menigeen ontgaat en leidt tot een voortzetting van het misverstand, ligt voor de hand. Zo gebruikt de *Katholieke Encyclopaedie* van 1938 en herhaald in 1955 onder het lemma 'Weert, Jan van' de levens van beide militairen dan ook vrolijk door elkaar. Jan van Weert zou in 1635 door de keizer tot baron van Croon verheven zijn. In werkelijkheid werd Jan van Werth in dat jaar als Johann Freiherr von Werth in de rijksadel opgenomen. En Jan de la Croon werd in 1650 als Johann Freiherr von der Cron in de Boheemse baronnenstand opgenomen. Maar

zelfs op dit moment is de verwarring nog niet voorbij. In de nieuwe *Biografische Index van de Benelux* uit 1997 treft men Jan van Weert als synoniem voor Jan van Croon aan.

De legende van de onderkoning

Zeker vanaf 1760 is er sprake van dat aan Jan van der Croon het onderkoningschap van Bohemen toegeschreven wordt.⁹ Aanvankelijk onder de foutieve naam Jan van Weert en na 1862 onder zijn eigen naam. Dat deze functie niet bestond, was blijkbaar geen bezwaar. De keizer, tevens koning van Bohemen, bestuurde dit land door middel van de Boheemse Hofkanselarij in Wenen en in Bohemen liet hij zich vertegenwoordigen door de stadhouderij. Dit regeringscollege stond onder leiding van de 'Oberstburggraf'.¹⁰ In het algemeen kon alleen hoge adel tot hofkanselier of tot opper-

Schilderij van Jan van der Croon uit 1702, afkomstig uit het voormalige klooster van de penitenten-recollectinen te Weert. (In particulier bezit).

Voor zover relevant is de tekst op het schilderij identiek aan het opschrift boven het doopvont in de Sint-Martinuskerk. Alle tot op heden gepubliceerde afbeeldingen zijn gemaakt naar een rond 1920 gemaakte kopie. Het gezicht van Van der Croon op die kopie is duidelijk afwijkend van het hier afgedrukte origineel. (foto: C. Damhuis)

burggraaf benoemd worden. Naast dit burgerlijk ambt waren er nog militaire functies, zoals commandant van Praag en vice-commandant van de troepen in het koninkrijk Bohemen. Deze functies bekleedde Jan van der Croon op het eind van zijn leven, zoals voor de Weertenaar dagelijks te lezen valt op het doopvont uit 1662. Waarschijnlijk is in het kader van een romantische opwaardering de functie van vice-commandant kortweg opgevat en samengevat als onderkoning van Bohemen.

Habets noemt Van der Croon in de titel van zijn werk 'goeverneur van Praag en onderkoning van Bohemen'. Omdat Habets de woorden commandant en gouverneur als synoniem beschouwt, kan hij Van der Croon als gouverneur van Praag betitelen. Voorts geeft hij aan dat Van der Croon formeel vice-commandant in Bohemen was, maar in de praktijk zou hij commandant of gouverneur-militaire zijn. Habets gaat nog een stapje verder en ziet de begrippen stadhouder, gouverneur, gouverneur-militaire en onderkoning als synoniem. Het doet wel gekunsteld aan, maar het gevolg is dat hij Jan van der Croon als onderkoning kan blijven aanduiden en daarmee houdt Habets de legende in stand. Dat Van der Croon als onderkoning op het koninklijk slot - het Pražský Hrad - zou resideren spreekt dan vanzelf.¹¹ In werkelijkheid woonde Jan van der Croon op de Kleinseitner Ring, thans de Malostranské náměstí, waar hij vermoedelijk ook werkte. De legende van de onderkoning en zijn residentie valt bijna honderd jaar later nog steeds te lezen in een Weertse geschiedenisboekje uit 1956.¹²

De legende van de schoenmakersleerling

Het verhaal dat Jan van der Croon onder de naam Jan van Weert schoenmakersknecht zou zijn geweest, stamt eveneens uit 1760 of eerder. Het verhaal luidt, dat hij door zijn baas geslagen werd, als reactie daarop zijn biezen pakte en in dienst trad bij de door Weert passerende Duitse troepen. Vervolgens klom hij op tot onderkoning van Bohemen. De vraag rijst onmiddellijk of dit een oudere variant is van het immer tot de verbeelding sprekende van-krantenjongen-tot-miljonair verhaal. De legende van de schoenmakersknecht kan bij gebrek aan bronnen niet geverifieerd worden. Wel is bekend, dat Giel Jonghen d'Ongarie, een oom van Jan van der Croon, reeds eerder in militaire dienst was gegaan. In dat voorbeeld ligt misschien eerder een verklaring voor Jan's dienstneming. Jonghen sneuvelde in 1630 bij Mantua.

Een andere en uitgebreidere invulling van de schoenmakersleerlinglegende geeft Victor Joly in een romantisch werkje over Jean de Weert

uit 1842.¹³ Hij geeft als eerste een familienaam aan de schoenmaker, namelijk Van Houten en sedertdien wordt deze naam getrouw gekopieerd. Nu komt de naam Van Houten in die tijd in Weert niet voor, maar wel de naam Van Houter. En ene Aelken van Houter trouwt met ene Jacob in de Croon. Of hier sprake is van een verband, blijft onduidelijk. Maar het verhaal gaat verder. Jan, een weeskind, raakt geboeid door het Duitse leger in Weert. Op het moment dat hij bij een late thuiskomst door zijn baas voor bastaard uitgescholden wordt, trekt Jan een mes. De ruzie wordt gesust door dochter Kathrijn. Een soldaat maakt daarop in een herberg beledigende opmerkingen over de achttienjarige dochter van de schoenmaker. De aanwezige zestienjarige Jan verdedigt haar eer en slaat de soldaat. Jan wordt verplicht te duelleren. Jan steekt de soldaat een sabel in de borstkas en wint het duel. Nu ziet hij zijn kans schoon en biedt zich als vervanger voor de gewonde soldaat bij luitenant Hermann aan. Niemand, ook Habets niet, neemt deze aanleiding voor Jan's dienstneming over.

De legende van 'de natuurlijke zoon ener havelooze waschvrouw uit het Morgat'

In het eerder genoemde historische werk uit 1713 werd aan Jan van Weert een lage geboorte toegeschreven. Deze opmerking heeft menigeen ertoe verleid hier invulling aan te geven door ruimschoots zijn fantasie aan te spreken. De afkomst van Jan van Weert later Jan van der Croon, kon immers niet laag genoeg zijn. Want hoe lager zijn afkomst, des te hoger hij kon stijgen.

De eerste die stelt dat Jan van Weert een kind zou zijn van een wasvrouw, is A.J. van der Aa in 1849.¹⁴ Twee jaar later meldt Van der Aa dat hij volgens nadere informatie een onechte zoon zou zijn.¹⁵ De vraag rijst dan of het als scheldwoord gebruikte woord 'bastaard' in het hierboven aangehaalde verhaal van Joly voor waar is aangenomen?

Daarna vindt het verhaal zijn weg. Habets past deze legende op Jan van der Croon toe. Dat hij afkomstig zou zijn uit het Morgat, is een vondst van Habets. Oorspronkelijk had hij trouwens de Maaspoort als geboortestraat in gedachte.¹⁶ Het Morgat was een straat, die volgens Habets uitsluitend bewoond werd door de lage volksklasse. Dat past goed bij de legende van Van der Croons lage afkomst. Vlakbij het begin van deze straat lag het klooster van de penitenten-recollectinen. In 1663 kwamen deze religieuzen uit Staats-Brabant naar het Spaanse Weert. In de Meijerij waren ze immers tot uitsterven verplicht. Aan deze zusters vermaakte Jan van der Croon in 1665 bij testament 3000 Rijnse gulden om een klooster te bouwen.¹⁷ Jans moeder zou dit zusterklooster onder haar klanten tellen, zo luidt een variant op de legende. Overigens kan zijn moeder er onmogelijk gewerkt hebben als men let op de stichtingsdatum van het klooster en de leeftijd, die Jan van der Croon had op het moment dat hij zijn testament maakte.

Een poging zijn afkomst op te helderen waagde de Amsterdammer Crone in 1922.¹⁸ Op grond van onderzoek in de overdrachtsregisters van de Weerter schepbank meende hij te kunnen stellen dat Jan van der Croon de zoon zou zijn van burgemeester Jacob Cool alias in de Croon. De burgemeester had een zoon Joost en deze was militair. Crone stelt in zijn artikel de voornaam Joost gelijk aan de voornaam Jan. Jammer voor Crone, maar dit komt toch weinig overtuigend over. In navolging van Crone onderzocht genealoog Jan Verzijl eveneens de overdrachtsregisters op zoek naar de afkomst van Van der Croon.¹⁹ Hij komt tot de conclusie dat Jan van der Croon daarin niet voorkomt. Toch heeft de invloed van Crone zijn sporen nagelaten. Zijn visie is in het *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek* opgenomen.²⁰

Een nieuwe visie op Jan van der Croons familie-afkomst wordt hier naar voren gebracht. De eerder genoemde Giel Jonghen d'Ongarie was een zwager van burgemeester Jacob in de Croon. Omdat Giel oom was van Jan van der Croon, was Jacob dat ook. Deze Jacob had twee broers, van wie er een, Wulm in de Croon, geen kinderen had. Als ouders van Jan blijven dan nog over Frans en zijn vrouw Mercken Ummelen. Vermoedelijk was Frans koopman van beroep. Dat het altaar in de kerk van de minderbroeders aan Maria en Franciscus gewijd is, kan natuurlijk toeval zijn.

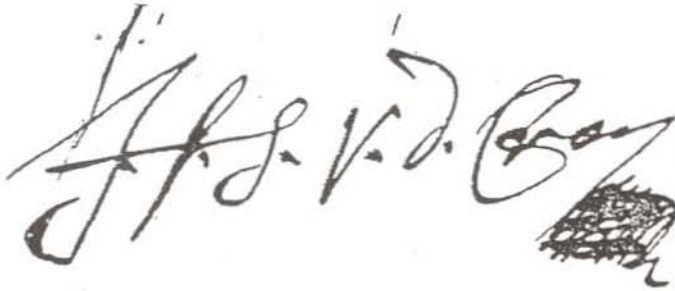
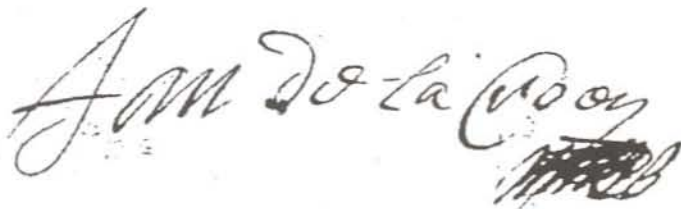
De legende van Jan en Hanna, van Jan en Griet of van Jan en Nelie

Deze legende stamt nu eens niet uit de achttiende maar uit de negentiende eeuw. Liefde en ook liefdesverdriet eisen hun tol van de jonge Jan. De vertolker van dit drama is niemand minder dan de Roermondse letterkundige Emile Seipgens. Deze maakt in 1857 zijn debuut met onder meer de novelle 'Jan van Weert 1635', verschenen in het bundeltje *Limburgsche Legenden*.²¹ Kort samengevat laat Seipgens Jan rond 1609 verliefd worden op beeldschone Hanna, de dochter van zijn baas, schoenmaker Van Houten. Doch Hanna wees de liefde van een schoenmakersknecht af, die daarna in de fles troost vond. Dit laatste vond zijn baas minder geslaagd en hij kreeg zijn congé. Jan werd militair en de schoenlappersknecht keerde in 1635 als generaal naar Weert terug. Hij zag Hanna en herinnerde haar aan haar afwijzing. 'Ach' zei Hanna, 'als ik dat had kunnen weten'.

Habets nam geen nota van dit romantisch verhaaltje. Misschien zette dit hem wel aan tot het schrijven van zijn hierboven vermelde gedicht

Linker gedeelte van de houten koorafsluiting in de voormalige minderbroederskerk. Het zich daarvoor bevindende altaar is enige tijd geleden verwijderd. Dit altaar is in 1649 opgericht door Jan van der Croon en zijn eerste vrouw Margaretha Pirnbach. Het later aangebrachte Nederlands-talige opschrift ter herinnering aan de schenker is gebleven. (foto: C. Damhuis)

Handtekeningen van Jan van der Croon voor en na zijn adelsverheffing.

dat in 1858 in drukvorm verscheen. J.A. Hoens zag wel wat in het verhaal van Seipgens en zet het over in dichtvorm. Hij publiceerde dit in 1914 in een artikel onder de naam 'Jan van der Croon'.²² In 1981 wordt een nieuwe Jan van der Croon-operette geschreven en opgevoerd. Daarin wordt het liefdesfragment beeldend ten uitvoer gebracht.

De legende van Jan (van Weert) en Hanna heeft Seipgens - hij werd leraar Duitse taal- en letterkunde - niet zelf bedacht. Het verhaal lijkt als twee druppels water op de oudere Keulse legende van Jan (van Werth) en Griet. Slechts de plaats van handeling is verschillend, evenals het beroep. Jan is in Keulen boerenknecht. In 1838 werd de romance door de Keulenaar Cramer tot een gedicht omgewerkt en dit verhaal speelt nog altijd een rol in het Keulse carnaval.²³

Dan is er nog een versie met een heel andere afloop. Vier jaar na Habets' ontwarring ontvouwt Fr. Nouwen in een boekje uit 1866 zijn visie op de liefdesaffaire van Jan van Weert, lees Jan van der Croon.²⁴ Nouwen heeft aan Rijn en Ruhr een liedje horen zingen afkomstig uit een oude Duitse volkssage. Hierin wordt verhaald dat Jan bij het binnentrekken van Weert Nelie ontmoet. Deze dame had hij vroeger ten huwelijk gevraagd. Jan maakt zich bekend, waarop Nelie antwoordt dat zij reeds getrouwd is en hem onomwonden meedeelt dat zij zelfs met een koningin niet zou willen ruilen.

Slot

Kortom: over de Weertse jeugd van Jan van der Croon is niets bekend en over zijn ouders evenmin. De familie Cool of Coolen alias In de Croon bestond voor een deel uit weinig honkvaste kooplieden en een ander deel koos voor het militaire bestaan. Deze omstandigheden bieden veel ruimte voor fictie. De Duitse biografische schetsen over Jan van Werth uit de achttiende eeuw vergissen zich met name in diens geboorteplaats. Het zijn echter de achttiende-eeuwse Zuidnederlandse persoonsbeschrijvingen, die Jan van der Croon als 'Jan van Weert' aanduiden en daarmee de deur hebben geopend voor verdere verwarring en verwisseling.

Jan van der Croon verdient een nieuwe biografie, vooral nu er zoveel nieuw archiefmateriaal in Tsjechië gevonden is.

Emile Haanen

- 1 E. Haanen, 'De testamenten van Jan van der Croon en Jan van Werth', *Weertse Jaarboek* 2 (1987) 114.
- 2 J.B. van Hestor, 'Jan van Weert (Eene volkslegende uit 1636)', *Almanak van het arrondissement Roermond* (Roermond 1858).
- 3 J. Habets, *Jan van Weert, Generaal der Beijersche- en Keizerlijke Kavallerie en Jan van der Croon, Gouverneur van Praag en Onderkoning van Bohemen; eene bijdrage tot de geschiedenis van den Dertigjarigen Oorlog* (Roermond 1862).
- 4 H. Lahrkamp, *Jan von Werth, sein Leben nach archivalischen Quellenzeugnissen* (Keulen 1982) 3.
- 5 M. Domitila, *Geschiedenis van het zusterklooster aan de Beekpoort te Weert* (Oirschot 1961) 26.
- 6 Ph. de Cantillon, *Délices du Brabant et ses campagnes* (deel IV) (Amsterdam 1757) 37-38 en *Les délices des Pays-Bas, ou description géographique et historique des XVII provinces belgiques* (deel II) (Luik 1769) 155-156. Dat Jan van Werth uit Weert afkomstig zou zijn, wordt gesteld in: *Les délices des Pays-Bas, contenant la description des XVII provinces* (deel III) (Brussel 1713) 26 en naar Habets: J.F. Gauen, *Lexikon der Helden und Heldinnen* (Leipzig 1716) 1749.
- 7 Gemeentearchief Weert (GAW), Archief gymnastiekvereniging Jan van Weert, inv.nr. 2 en GAW, Nieuw archief Weert (NAW), inv.nr. 1322/10, bouwvergunningen.
- 8 Habets, *Jan van Weert*, 174.
- 9 Zie noot 6.
- 10 R.J. Evans, *Das Werden der Habsburgermonarchie 1550 - 1700* (Wenen 1986) 161.
- 11 Habets, *Jan van Weert*, 159-160.
- 12 A.J. Mertens en J. Henkens, *Schetsen uit de geschiedenis van het land van Weert* (Weert 1956) 115.
- 13 V. Joly, *Jean de Weert* (Brussel 1842).
- 14 A.J. van der Aa, 'Jan van Weert', *Nederlandsch Museum* 14(1849) 319-321. Volgens H. van Haeff is dit artikel door Van der Aa samengesteld uit stukken die hij hem had toegezonden, handschrift RAL nr. 371, 155.
- 15 A.J. van der Aa, lemma 'Jan van Weert', *De Navorscher* 1(1851) 366.
- 16 Rijksarchief in Limburg, handschriftencollectie, nr. 37.
- 17 Haanen, De testamenten, 121.
- 18 G.C.E. Crone, 'Bijdrage tot de levensgeschiedenis van Jan, Vrijheer van de Croon', *PSHAL* 58 (1922) 44-64.
- 19 J. Verzijl, 'Jan, Vrijheer van der Croon, de Limburgse Jan van Weert en zijn familie', *De Limburgse Leeuw* 4 (1955-1956) 139-141.
- 20 J. Verzijl, 'Jan baron van der Croon', *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek* 9 (1933) 183-185.
- 21 E. Seipgens, 'Jan van Weert 1635', *Limburgsche Legenden* (Roermond 1857) 25-32.
- 22 J.A. Hoens, 'Jan van der Croon', *Limburg's Jaarboek* 20 (1914) 270-285.
- 23 M. Mauritz, 'Bütgen - Jan von Werth in seiner Zeit', *Heimatkundliche Schriftenreihe* 15, 135-136.
- 24 Fr. Nouwen, 'Jan van Weert van schoenmaker koning', *De Familiekring* 5 (Antwerpen 1866), 38